

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Centralukrainian Volodymyr Vynnychenko State Pedagogical University

НАУКОВІ ЗАПИСКИ ACADEMIC NOTES

Серія:
Педагогічні науки

Series:
Pedagogical Sciences

Випуск 163 (2018)
Edition 163 (2018)

Кропивницький – 2018
Kropyvnytskyi – 2018

УДК 378
ББК 81.2(3)
Н 34

Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 163 –
Серія: Педагогічні науки. – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2018. – 284 с.

ISBN 978–7406–57–8
ISSN 2415–7988 (Print)
ISSN 2521–1919 (Online)
ICV 2016 = 54.23

Рецензенти: Олексюк О. М., доктор педагогічних наук, професор;
Комаровська О. А., доктор педагогічних наук, професор.

«Наукові записки. Серія: Педагогічні науки» внесено до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. Наказ Міністерства освіти і науки України № 241 від 09.03.2016 р.

Збірник зареєстровано в міжнародних наукометричних базах Copernicus і Google Scholar.

Редколегія:

Науковий редактор:

Черкасов В. Ф. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка

Заступник наукового редактора:

Савченко Н. С. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка

Відповідальний секретар:

Грозан С. В. – кандидат педагогічних наук, ст. викладач ЦДПУ ім. В. Винниченка

Редакційна колегія:

- Абу Хусейн Д. – доктор філософії, заступник президента відділення післядипломної освіти, Аль-Касемі коледж, Бака Аль Гарбія, Ізраїль
- Анісімов М. В. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка
- Гоктас О. – доктор філософії, професор технологічного факультету, Мула Сіткі Кочман Університет, м. Мула, Туреччина
- Ерділ Юсуф Зія. – доктор філософії, професор, віце президент, Мула Сіткі Кочман Університет, м. Мула, Туреччина
- Калініченко Н. А. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка
- Клім-Клімашевська А. – доктор педагогічних наук, професор Природничо-гуманітарного університету в Седльцах, Республіка Польща
- Кротерс Г. – доктор філософії, професор Белфастського університету Її Величності, Об'єднане Королівство Великобританії та Північної Ірландії
- Кушиір В. А. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка
- Радул В. В. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка
- Радул О. С. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка
- Рангелова Е. – доктор педагогічних наук, професор, голова Міжнародної асоціації професорів слов'янських країн, Республіка Болгарія
- Растрігіна А. М. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка
- Садовий М. І. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка
- Сметанова Є. – доктор філософії, професор університету святих Кирила та Мефодія, м. Трнава, Словаччина
- Ткаченко О. М. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка
- Шандрук С. І. – доктор педагогічних наук, професор ЦДПУ ім. В. Винниченка

Друкується за рішенням вченої ради Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
(протокол № 8 від 26.03.2018 року)

Статті подано в авторській редакції

© Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка, 2018

ЗМІСТ

ОЛЕКСЮК Ольга Миколаївна ПЕДАГОГІЧНИЙ НАРАТИВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	12
ВАЛЬКЕВИЧ Раїса Андріївна ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВСЬКОЇ ПРИРОДИ ПЕРЕВТЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ.....	15
МИХАЙЛИЧЕНКО Олег Володимирович КОБЗАРСТВО ТА ПОБУТОВЕ МУЗИКУВАННЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ КІНЦЯ ХУІІІ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.....	20
ОРЛОВ Валерій Федорович ФОРМУВАННЯ КАР'ЄРНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	24
ПАДАЛКА Галина Микитівна ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЧИННИКИ.....	28
РАСТРИГІНА Алла Миколаївна ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ВНЗ.....	32
ТУШЕВА Вікторія Володимирівна КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ІДЕЇ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ.....	39
ХУСАЇНОВА Гульзада Ануарівна, ТАПЕНОВ Даулет Турсунханович. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ДОМБРОВОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В КАЗАХСТАНІ.....	43
ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЇ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	47
ШИП Сергій Васильович ВСЮ ДОРОГУ З МУЗИКОЮ У ВУХАХ. ПРО НОВУ ПРАКТИКУ СЛУХАННЯ МУЗИКИ.....	53
ШВЕЦЬ Ірина Борисівна ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО У ВИМІРАХ ПЕДАГОГІКИ.....	62
ШЕВНЮК Олена Леонідівна ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	65
БІДА Олена Анатоліївна, ОРОС Ільдіко Імрїївна, БЖЕЖІНЬСКА Рената ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	70
КУЧАЙ Олександр Володимирович, KUNIKOWSKI Stanislaw ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ У ВНЗ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	74
БАТЮК Наталія Орестівна КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЇ.....	77
БЄЛІКОВА Валентина Венедиктівна МУЗИКА Б. ФІЛЬЦЬ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНАЦІАЛУ МАЙБУТНЬООГО ФАХІВЦЯ МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ.....	81

УДК 378+801.73]:78

ОЛЕКСІЮК Ольга Миколаївна,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та
методики музичного мистецтва
Інституту мистецтв
Київського університету
імені Бориса Грінченка
e-mail: o.oleksiuk@kubg.edu.ua

ПЕДАГОГІЧНИЙ НАРАТИВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Вища мистецька освіта як чинник сучасної культурної політики наповнена потенційними можливостями підготовки фахівців мистецького профілю за умови, якщо освітній процес та його навчально-методичне забезпечення органічно увійдуть у загальний контекст завдань модернізації освіти та підвищення ролі культури в розвитку суспільства. В особистісних сферах суб'єктів освітнього процесу у вищій школі відбувається дія механізму герменевтичного розуміння мистецького твору. Досягнення високої продуктивності різних видів занять у вищих мистецьких навчальних закладах проходить головним чином завдяки механізму розуміння тексту твору. Однак, викладач вищої школи може наповнювати власним розумінням тексти та осмислювати їх прояв у освітньому процесі. Йдеться про способи проникнення у феноменологічні глибини свідомості, занурення в «життєві» світи і ментальні структури кожного суб'єкта освітнього процесу.

Особливий інтерес у цьому контексті становить педагогічний наратив (розповідь) – фундаментальний компонент соціально-педагогічної взаємодії, що є універсальною характеристикою культури. Наратив не просто систематизує педагогічні знання, а й пропонує інтерпретацію у формі наукових, науково-популярних, художніх текстів різних жанрів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Звернення до духовного досвіду викладача й студента в контексті розуміння текстів культури залишається актуальною проблемою вищої школи. На думку вчених (В.Біблер, Ю.Сенько, В.Шкунов та ін.), відкриття у культурі може відбутися за умови, що робота з текстом стала для викладача і студентів співбуттям, що упорядковує ланцюгову реакцію розуму і серця. Саме в цьому разі з нею і студент, і викладач набувають нового досвіду розуміння, який «наповнює педагогічні будні смыслом». Предметом особливої уваги стають проблеми діалогічного, допонятійного знання і розуміння. Тут набувають сили осягнення смислів, значення знаків, правила інтерпретації текстів, тобто глибинні герменевтичні смисли феномену освіти.

У пошуках смислу свідомість «стикається» з граничними явищами, вищим роздвоєнням буття і небуття, межу яких М.Бахтін розглядав як вихідну метафору культури. На межі здійснюється спів-буття, спів-мислення, спів-розуміння, співтворчість. Межа стає тим відкритим простором, в якому поєднуються різні горизонти смислу.

На межі досвіду учасників педагогічного процесу, їхніх культур, можна розглядати і освіту як зустріч культури студента та його життєвого досвіду; культури викладача та його професійного досвіду; фрагменту соціального досвіду, включеного в цю зустріч. Отож повернення до справжніх цінностей і смислів освіти передбачає звернення до духовного досвіду викладача і студента. Культурологічним ключем до розуміння цього процесу може стати концепція М. Бахтіна.

Мета статті – висвітлити концептуальні положення педагогічного наративу у професійній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу дослідження. У гуманітарному знанні інтерпретація – фундаментальний метод роботи з текстами. Хайдеггер здійснив онтологічний поворот, вивів герменевтичну інтерпретацію за межі

аналізу текстів у сферу екзистенціальної передструктури розуміння. До Хайдеггера розуміння часто розглядалося як інструмент, необхідний для вирішення практичних завдань. Хайдеггер виявив універсальний характер розуміння, вказав на його роль у розв'язанні універсальних проблем буття.

У сучасній науці поширена думка про те, що розуміння тексту (особливо художнього) може бути різним за глибиною. Розуміння і творчість стають синонімами. Творчий характер розуміння закладається вже автором твору тому, що, за М.Бахтінім, творець тексту передбачає наявність не лише адресата, а й вищого наадресата, найвище, справедливе розуміння (Бог, абсолютна істина, суд людської совісті; народний суд історії) [5].

Входження в герменевтичне коло через «наведення мостів» від об'єктивних значень до смислів накладається на контекст культури, а потім на контекст життя конкретного суб'єкта інтерпретації. У процесі поєднання логіки матриці, яка матеріалізує наукову парадигму з логікою розповіді оформляється предмет герменевтичного розуміння, в єдності його афективних та гностичних характеристик. Таким чином відбувається трансформація образно-концептуальних моделей в моделі проблемних ситуацій, що інтерпретуються [3, с.128].

Ступінь розуміння (повнота і глибина освоєння) мистецького знання визначається рівнем рефлексування суб'єкта герменевтичної інтерпретації. Оскільки «клітинкою» свідомості є мовне значення, то одним із показників сформованості смислового ядра особистості виступає характер вербалізації, що супроводжується осягненням педагогічного знання, в тому числі уміння в процесі дослідження, осмислення та конструювання музичного тексту усвідомлено проводити термінологізацію та детермінологізацію, метафоризацію та деметафоризацію. Це свідчить про вміння вбачати та відчувати двояку сутність предмету інтерпретації (його понятійне та образне начала) та про досягнуту здатність пізнавати педагогічні істини через їх «проживання» [3, с.127].

Варто зазначити, що педагогічні та загальногуманітарні тексти потенційно насичені смислами. Окрім цього, в наративах закладена ідея *варіативності смислу* (розроблена в коментаторських традиціях релігійних шкіл, зокрема, у вченнях Філона Александрійського про буквальний, алегоричний, історичний та священний смисл Святого Письма).

З позиції педагогічної герменевтики є цікавими наративи двох видів: розповіді, збережені в творах художньої літератури (прози та поезії), а також наратив, створений суб'єктом інтерпретації педагогічного знання. У зв'язку з цим у процесі професійної підготовки педагога та з метою його самоосвіти доцільним є спеціально організоване конструювання (написання) оповідальних текстів різних жанрів, серед яких найбільшу цінність для засвоєння знань мають жанри, в яких яскраво представлений особистісний смисл осягання. Це *листи, сповіді, автобіографії, біографії, щоденники, коментарі, портретні замальовки дітей, письмові розмови з вихованцями, педагогічні афоризми, сценарії, конспекти уроків з позначками на полях* та інші тексти-наративи, які дають можливість вступити в діалог з собою, поєднувати розуміння з саморозумінням, розуміння з переживанням знань; за В. Біблером, поєднати «логіку руху в предмет з логікою руху «в людину» (в А. Лосева: повне розуміння – це «... звернення того, хто розуміє, у факт нашого власного життя». Перераховані жанри текстів можна назвати жанрами власне життєдіяльності, цінність і перевага яких визначається, насамперед, тим, що автором таких текстів є безпосередньо суб'єкт розуміння, який, проєктуючи себе та свою долю на предмет інтерпретації, «прагне впізнати себе в тому, що він розуміє» (Ю. Хабермас); окрім цього, такі тексти характеризуються творчим характером (стиль), значною мірою рефлексивністю авторів, присутністю в текстах когнітивного та афективного аспектів [2, с.214].

В основі творчого конструювання вищезгаданих текстів лежить самоспостереження, якому герменевтика надає важливого значення. К. Роджерс з цього приводу писав: «Одним із важливих шляхів пізнання є

формування внутрішніх гіпотез, які ми перевіряємо, звертаючись до внутрішнього досвіду» [4, с.204].

М. Бахтін надавав особливого значення «бажанню до поширення думок у світі», тобто особливій мотиваційній готовності, яка є необхідною умовою діалогу особистості з Іншим. У діалозі з Іншим особистість, усвідомлюючи свою неповторність, шляхом самостійних аналітичних роздумів. Таким чином, діалог з самим собою у найрізноманітніших формах через виводить особистість на інтерпретацію знань і вражень про світ в єдності когнітивного та афективного аспектів розуміння. Аналізуючи думки науковця А. Закірова робить висновки, що у зв'язку з цим, вільне оперування смисловою інформацією, мовною формою вираження своїх думок і почуттів є необхідною умовою розуміння реальності [3, с.126]. Професіонал – це не тільки людина знаюча, а й людина, яка спілкується, створює смисли.

У професійному становленні майбутнього вчителя музичного мистецтва та його безпосередній діяльності записи особистого характеру мають неперевершене унікальне значення. Відомо, що В. Сухомлинський радив кожному педагогу вести щоденник, особисті записи, нотатки – джерело роздумів і творчості («...у записах щоденника обов'язково прийде до найвищого в собі...»). Предметом щоденникових роздумів можуть стати конкретні типові і нестандартні ситуації, вчинки і настрої вихованців, професійні суперечки, тощо. Повноцінний і активний професійний саморозвиток майбутнього педагога можливий тільки на основі глибокого обдумування і проживання власного життєвого досвіду. Роботу над педагогічним щоденником В. Сухомлинський вважав найщасливішими хвилинами педагогічної діяльності, «хвилинами солодких роздумів та вільної думки» [8, с.280]. Аналіз документальних матеріалів з педагогічних архівів відомих педагогів-майстрів, свідчить про те, що записи особистого характеру мали неоціненну значущість для розуміння та інтерпретації життєвого педагогічного контексту, самопізнання та рефлексування особистості.

В аспекті педагогічної герменевтики становлення та саморозвиток особистості визначається становленням її смислових утворень. Характеризуючи механізми смислоутворення у процесі особистісного саморозвитку, неможливо не згадати дослідження В. Франкла «Людина в пошуках смислу» [9]. За В. Франклом, дуже важливим для людини є заняття їх позиції «над смислом». У пошуку смислів особистість в стані самоусунення знаходить кращий для себе смисл. Самобудова людини відбувається в міру осягнення смислу та супроводжується прийняттям рішення. За В. Франклом, «осягнення» особистістю смислу проходить на вищому рівні її розвитку, аніж «присвоєння» вже відомих готових смислів (значень). Говорячи про процес професійного та особистісного становлення педагога, важливо усвідомлювати та розуміти логіку руху, зумовлену особистісними смислами: у процесі професійного саморозвитку формується ставлення суб'єкта до самого себе, до конкретних подій минулого, теперішнього і майбутнього. Особистість як розвивальна система, рефлексивно оцінює власний унікальний *досвід життя*, якісно змінюється у відповідності з компонентами цього *досвіду*.

Отже потрібні методи, що забезпечать опанування цією сучасною художньо-творчою технологією, яка стає альтернативою інформаційно технократичних способів отримання інформації.

Ефективними виявилися й пропозиції стосовно етапності виникнення метафори. Механізм конструювання метафори рекомендовано уявити як ряд розумових операцій: виникнення авторського задуму, пошук об'єкта (основи метафори), який дозволяє автору виразити свою ідею. Під час цього завдяки асоціації виникають образи і поняття, серед яких слід обрати образні, яскраві. Потім слід здійснити вибір допоміжного об'єкта, який також є образним компонентом. Саме через можливість припущення «якби» виникає у свідомості образно асоціативні комплекси. І на третьому етапі створюється в уявленні «ідеальна реальність» з метою отримати новий смисловий результат з

багатоплановими асоціаціями. Визнаючи перспективність *педагогічного нарративу* у творчому розвитку особистості вчителя підкреслимо, що для вчителя музичного мистецтва він виступає *художньо-педагогічним нарративом*. Це педагогічний творчий ресурс інтерпретується як вербально-образний засіб впливу на багатоканальне осягнення особистістю художнього смислу твору, що стає забезпечує стратегію вибору художньо-образної його інтерпретації під час сприйняття та виконання. Він є педагогічною технологією, однак потребує для використання також низки креативних методів, що дозволяють її реалізувати [6, с.41].

Таким чином, герменевтичне поєднання парадигмального та нарративного способів інтерпретації педагогічного знання на основі дослідження змісту педагогічного знання, його логіки, структурно-системних зв'язків, з одного боку, і розумінням ціннісної сторони знання, усвідомленого напрацювання музикантом-педагогом особистісних смислів, з іншої, забезпечують взаємодоповнення пізнавального та ціннісно-сислового аспектів осягнення загально гуманітарного досвіду. Спеціальне стимулювання смислоутворення створює сприятливі умови для пошуку, визначення та усвідомлення зв'язків між об'єктивним значенням педагогічного знання, універсальними культурно-педагогічними смислами та особистісним смислом, що сприяє виявленню та активізації гуманістичного потенціалу педагогічного знання [3, с.128].

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Важливою є спроба використання світоглядного та інтелектуального потенціалу філософської етики в сучасному освітньому процесі. Націленість на технологізм, інформативність та прагматизм в сучасній освіті абсолютно не допоможе вирішити складні світоглядні проблеми, які постають перед сучасною людиною.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского. – 4-е изд. – М: Сов.Россия, 1979. – 318 с.
2. Закирова А.Ф. Основы педагогической герменевтики: авторский курс лекций: учебное пособие. Тюмень: Издательство Тюменского государственного университета, 2011. 324 с.
3. Закирова А.Ф. Теоретические основы педагогической герменевтики: Монография. Тюмень: Издательство Тюменского государственного университета, 2001. 152 с.
4. История зарубежной психологии / Под ред. П.Я. Гальперина. М., 1986.
5. Олексюк О.М., Ткач М.М., Лісун Д.В. Герменевтичний підхід у вищій мистецькій освіті: колект. монограф. / О.М. Олексюк М.М. Ткач Д.В. Лісун – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 164 с.
6. Реброва О.Є. Методи стимулювання художньо-ментальних процесів у виконавській діяльності майбутніх учителів музики та хореографії / О.Є. Реброва // Science and Education. Academic Journal of Ushynsky University. – № 4/ CLVII, 2017. – Education. – Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського. – С. 39-45. (Web of Science, Index Copernicus, ін.). /Режим доступу:<http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/uk/articles/2017-4-doc/2017-4-st7>
7. Сенько Ю.В., Шкунов В.Г. Герменевтика педагогического опыта // Педагогика. – 2012. – №2. – С. 21-29.
8. Сухомлинский В.А. Избр. соч.: В 3-х т. – М: Педагогика, 1979. – Т.1. – с.279-292.
9. Франкл В. Человек в поисках смысла: Сборник: Пер. с англ. и нем. / Общ. ред. Л. Я. Гозмана и Д. А. Леонтьева; вст. ст. Д. А. Леонтьева. — М.: Прогресс, 1990. — 368 с.

REFERENCES

1. Bakhtin M.M. (1979) Problemy poetiki Dostoevskogo. – 4-e izd. – M: Sov.Rossia,. – 318 s.
2. Zakyrova A.F. (2011). Osnovy pedahohycheskoy hermenevtyky: avtorsky kurs lektsyy: uchebnoe posobyе. Tyumen': Yzdatel'stvo Tyumenskoho hosudarstvennoho unyversyteta, 324 s.
3. Zakirova A.F. (2001). Teoreticheskiye osnovy pedagogicheskoy germeneyvtiki: Monografiya. Tyumen': Izdatel'stvo Tyumenskogo gosudarstvennogo universiteta, 152 s.
4. Istoriya zarubezhnoy psikhologii / Pod red. P.YA. Gal'perina. M., 1986.
5. Oleksyuk O.M., Tkach M.M., Lisun D.V. (2013) Hermenevtychnyi pidhid u vyshchii mystetskii osviti: kolekt.monohraf./O.M.Oleksyuk M.M. Tkach D.V. Lisun – K.:Kyiv. un-t im. B.Grinchenka,. – 164 с.

6. Rebrova O.E. (2017). Metody stymulyuvannya khudozhn□o-mental□nykh protsesiv u vykonavs□kiy diyal□nosti maybutnikh uchyteliv muzyky ta khoreohrafiyi / O.E. Rebrova // Science and Education. Academic Journal of Ushynsky University. - № 4/ SLVII, - Education .- Odesa : PNPУ imeni K. D. Ushyns□koho. - S. 39-45. (Web of Science, Index Copernicus, ін.).

7. Senko Yu.V., Shkunov V.G. (2012) Hermenevtika pedagogicheskogo opyta//Pedagogika. - №2. – S. 21-29.

8. Sukhomlinskiy V.A. (1979). Izbr. soch.: V 3-kh t. – M: Pedagogika. – T.1. – s.279-292.

9. Frankl V. (1990) Chelovek v poiskakh smysla: Sbornik: Per. s angl. i nem. / Obshch. red. L. YA. Gozmana i D. A. Leont'yeva; vst. st. D. A. Leont'yeva. — M.: Progress. — 368 s.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Олексюк Ольга Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Наукові інтереси: розвиток духовного потенціалу особистості у постнекласичній мистецькій освіті.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Oleksiuk Olga Mykolaivna - Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Theory and Methodology of Music Art of the Institute of Arts of Borys Grinchenko Kyiv University.

Scientific interests: development of spiritual potential of the individual in post-classical artistic education.

ОЛЕКСЮК Ольга Миколаївна. ПЕДАГОГІЧНИЙ НАРАТИВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Сучасна мистецька освіти розглядається у контексті розвитку духовного потенціалу особистості на основі побудови педагогічного процесу в руслі гуманітарної практики. Ця практика передбачає спільні дії «викладач-студент» в герменевтичному колі від життєвого досвіду – до теоретичного знання, рефлексії практичної діяльності – через виявлення, постановку та вирішення завдань професійного розвитку. У зв'язку з цим, у педагогічному співтоваристві активно обговорюється необхідність розробки перспективних технологій, здатних забезпечити «прорив» у розвитку освіти. Нові технології мають на меті розв'язати низку проблем, що постають перед сучасною вищою школою. Відповідно до цього процес

навчання у вищих мистецьких навчальних закладах має бути переорієнтований із засвоєння знань та вмінь на формування здатностей ці знання та вміння самостійно здобувати. Відтак закономірним є звернення до нарративного способу пізнання, що забезпечується не логікою, а уявою, тому, що в ньому мають місце вільні образи та фантазія.

Ключові слова: педагогічний нарратив; герменевтика; інтерпретація; професійна підготовка, майбутній вчитель музичного мистецтва.

ОЛЕКСЮК Ольга Николаевна. ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ НАРРАТИВ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА

Современное художественное образование рассматривается в контексте развития духовного потенциала личности на основе построения педагогического процесса в русле гуманитарной практики. Эта практика предусматривает совместные действия «преподаватель-студент» в герменевтичному кругу от жизненного опыта - к теоретическому знанию, рефлексии практической деятельности - через выявление, постановку и решение задач профессионального развития. В связи с этим, в педагогическом сообществе активно обсуждается необходимость разработки перспективных технологий, способных обеспечить «прорыв» в развитии образования. Цель новых технологий - решить ряд проблем, стоящих перед современной высшей школой. В соответствии с этим процесс обучения в высших художественных учебных заведениях должен быть переориентирован из усвоение знаний и умений на формирование способностей эти знания и умения самостоятельно добывать. Поэтому закономерным является обращение к нарративному способу познания, который обеспечивается не логикой, а воображением, потому, что в нем имеют место свободные образы и фантазия.

Ключевые слова: педагогический нарратив; герменевтика; интерпретація; профессиональная подготовка, будущий учитель музыкального искусства.

OLEKSYUK Olha Mykolaivna. PEDAGOGICAL NARATIVE IN PROFESSIONAL FORMATION OF A MUSIC ART TEACHER

Modern artistic education is considered in the context of the development of the spiritual potential of the individual on the basis of constructing a pedagogical process in line with the humanitarian practice. This practice involves the joint actions of "teacher-student" in the hermeneutic circle from life experience - to theoretical knowledge, reflection of practical activity - through the identification, formulation and solution of professional development tasks. In this regard, the pedagogical community is actively discussing the need to develop promising technologies that can provide a "breakthrough" in the development of education. The new technologies aim to solve a number of problems faced by a modern high school. Accordingly, the process of learning at higher art schools should be reoriented from acquiring knowledge and skills to forming abilities to gain this knowledge and skills independently. Therefore, for humanitarian knowledge in general and for artistic pedagogy in particular, a hermeneutical view is particularly productive. In an effort to overcome the traditional rational orientation and intellectualization of consciousness, it goes to the understanding of a man through the reflective re-evaluation of the spiritual experience of mankind, fixed not only in science, but also in art, in the culture as a whole, which, from our point of view, is very relevant. So there is a natural appeal to the narrative mode of knowledge, provided not by logics but imagination, because there are free images and fantasia in it. The linguistic design of the hermeneutic interpretation of a musical piece is associated with an appeal to meanings - individual meanings of words isolated from the objective system of relationships that are directly related to a specific musical piece. We referred suggestions regarding the phasing of the metaphor to narrative techniques.

Mechanism of metaphor design is recommended to imagine as a series of mental operations: the emergence of the author's intention, in search of the object (metaphor basis) that allows the author to express his idea. During this process due to the association some images and concepts arise and figurative, vivid ones should be chosen among them.

Key words: pedagogical narrative; hermeneutics; interpretation; vocational training, a future musical art teacher.